خبر

خروج هیئت‌امنای ارزی از مسیر شیبانی در ۳ سال اخیر

فعالیت‌های موازی در زیرمجموعه هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران، باعث شده بخش خصوصی در مسیر تولید، با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم کند و در نهایت در بعضی جاها زمین بخورد. این در حالی است که مرام‌نامه هیئت‌امنا در ابتدای تأسیس، کاستن از آلام بیماران بود. اما، این دیدگاه در یک دهه گذشته به‌شدت تغییر رویکرد داده و نگاه کاملا اقتصادی بر هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی حاکم شده است.

تاریخچه تأسیس هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی

در سال‌های ابتدایی دهه ۶۰ و هم‌زمان با دفاع مقدس بود که نهادی با هدف کاهش بوروکراسی اداری و تأمین تجهیزات مورد نیاز درمان مصدومان جنگی تحت عنوان دفتر هیئت‌امنای تبصره ارزی تشکیل شد. بعد از جنگ اما به دلیل خدمات مناسبی که در آن دوران داده شد، قرار شد مصوب‌هایی برای تأسیس نهادی قانونی به منظور حفظ اهداف مذکور به مجلس فرستاده شود تا این نهاد به صورت قانونی تشکیل شود و با داشتن ساختاری مشخص و معین شکل گیرد. این اتفاق در ۲۱ آذر سال ۱۳۷۸ افتاد و از آن تاریخ یک نهاد مستقل به نام «هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی برای معالجه بیماران» تأسیس شد.

بر اساس قانون، هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران، نهادی عمومی و غیردولتی با استقلال مالی و اداری است که پنج عضو دارد و اعضای آن نیز توسط وزیر بهداشت منصوب می‌شوند.

هدف از تشکیل این نهاد، ایجاد زمینه معالجه همه بیماران در داخل و بی‌نیازکردن کشور از اعزام بیمار برای معالجه به خارج از کشور، کاهش وابستگی علمی و فنی در زمینه مداوای بیماران یادشده، تأمین و ایجاد هرگونه تسهیلات درمانی (سرمایه‌ای و مصرفی) برای واحدهای درمانی داخل کشور و تجهیز آنها، بهبود کیفی و کمی امکانات مراکز آموزشی و درمانی داخل کشور، اعزام متخصصان پزشکی و پیراپزشکی و حرفه‌های وابسته برای دوره‌های آموزشی و زمینه‌سازی و ایجاد تسهیلات و امکانات اعلام شده است. این در حالی است که هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی، در سال‌های گذشته از مسیر اصلی خود خارج شده و به سمت کارهایی رفته که باعث شده بخش خصوصی کشور در حوزه تجهیزات و ملزومات پزشکی آسیب ببیند و متضرر شود.

بر اساس اساس‌نامه تشکیل این نهاد، یکی از وظایف هیئت‌امنا، حمایت از تولید داخل به‌ویژه در حوزه تجهیزات و ملزومات پزشکی است؛ اما به اعتقاد فعالان این حوزه اتفاقی که در چند سال اخیر افتاده، رغبت این هیئت به واردات و بی‌میلی به تولید داخل بوده است. البته مسئولان هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی، با این توضیح که اولویت آنها در دادن اجازه ورود محصولات به بازار کیفیت و رعایت حال مصرف‌کننده و قیمت بوده، سعی در پاسخ‌گویی به انتقادها داشته‌اند، اما با دخالت شرکت‌های زیرمجموعه هیئت‌امنا در تولید سرنگ، بخش خصوصی تولیدکننده سرنگ نابود شد و این در حالی است که تولید سرنگ با ماشین‌آلات قدیمی و ضایعات بسیار بالا در زیرمجموعه‌های هیئت‌امنا ادامه دارد.

از سال ۹۰ قول خصوصی‌سازی داده شد اما فقط بزرگ‌تر شد. سه بار رئیس هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی در سال‌های اخیر وعده داد و نشد.

هیئت‌امنا تنها استفاده‌کننده ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی در واردات دستگاه‌های سرمایه‌ای و تصویربرداری پزشکی است که متأسفانه بسیاری از آنها در کشور بلااستفاده و خراب شده‌اند.

مناقصات هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی، در دستگاه‌های سرمایه‌ای خاص و در بین چند شرکت به نوبت تکرار می‌شود و این در حالی است که خیلی از شرکت‌های دانش‌بنیان نوپا، همواره از این قبیل مناقصه‌ها آسیب می‌بینند؛ زیرا هیچ‌وقت برنده مناقصه نمی‌شوند.

بزرگ‌ترین شرکت تأمین‌کننده باتری قلب که به هیئت‌امنا به صورت اعتباری کالا می‌داد، دیگر سال‌هاست به بیمارانی که توسط هیئت‌امنا از باتری کیفی و ارزان این شرکت برند مطرح استفاده می‌کردند، خدمات نمی‌دهد. مدیریت ناکارآمد هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی در توزیع تجهیزات مصرفی و عدم ارسال کالا به مراکز درمانی که بدهی معوق به این نهاد دارند، باعث بروز اختلال در خدمات‌دهی این قبیل از مراکز درمانی شده است. آنچه مسلم است، هیئت‌امنای صرفه‌جویی ارزی از راه مرحوم عباس شیبانی خارج شده است.

پیش‌بینی افزایش ۳۲ درصدی ترافیک مهر

فرماندار تهران از هماهنگی و اتخاذ تمهیدات لازم برای بازگشایی مدارس و همچنین سرویس مدارس در شهر تهران خبر داد. احمد قیومی در حاشیه برگزاری شورای ترافیک شهرستان تهران و در تشریح مصوبات این شورا برای بازگشایی مدارس در ابتدای مهرماه در جمع خبرنگاران گفت: امروز شورای ترافیک شهرستان تهران سه محور مهم را مورد پیگیری قرار داد. در محور نخست با توجه به پیش‌بینی افزایش ۳۲درصدی ترافیک در مهرماه و هم‌زمان با بازگشایی مراکز علمی، برای به حداقل رساندن میزان تأثیرات ترافیکی پایتخت تمهیداتی ازجمله شناورسازی ساعات ادارات و اصناف اتخاذ شد. فرماندار تهران افزود: با هماهنگی اتاق اصناف مقرر شد توزیع کالاها بین اصناف با هدف روان‌سازی ترافیک در شهر با تغییر ساعت انجام شود تا ترافیک عادی مانند روزهای قبل در مهرماه وجود داشته باشد.

تا آذرماه امکان بارگذاری اطلاعات دانش‌آموزان در سامانه سپند مهیا شده است

وی ادامه داد: در محور دوم موضوع سرویس مدارس مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در تهران بیش از ۱۶۰ هزار دانش‌آموز از طریق سرویس مدارس جابه‌جا می‌شوند که سامانه سپند توسط وزارت کشور برای ساماندهی سرویس مدارس عملیاتی شد. با توجه به حجم دانش‌آموزان در شهر تهران این موضوع در هیئت دولت مطرح شد تا بهره‌گیری سامانه و پیشبرد کار تا آذرماه ادامه پیدا کند؛ البته تا این لحظه ساماندهی سرویس دانش‌آموزان در تهران با دقت انجام شده اما تا آذرماه امکان بارگذاری اطلاعات در سامانه سپند مهیا شده است. فرماندار تهران تأکید کرد: در محور سوم این جلسه نیز موضوعات دیگری همچون کنترل ورودی‌های شهر تهران و اتخاذ تمهیداتی توسط اداره راهداری و پلیس راهور با هدف کاهش ترافیک و تسهیل تردد انجام شد.

اولیا شکایت‌های خود در حوزه سرویس مدارس را به ۱۳۷ اطلاع دهند

قیومی در پاسخ به سؤالی درباره شکایت اولیا مبنی بر افزایش نرخ سرویس مدارس خارج از نرخ‌های مصوب نیز گفت: شهروندان و اولیا می‌توانند شکایت‌های خود در حوزه سرویس مدارس را به بازرسی سازمان تاکسی‌رانی با استفاده از سامانه نظارتی ۱۳۷ اطلاع دهند؛ اما سامانه سپند نرخ‌های مصوب شورای اسلامی شهر تهران را که در کمیته تطبیق فرمانداری نیز به تأیید رسیده است، بارگذاری کرده و دریافت هر نرخی بیش از نرخ مصوب و ثبت‌شده در سامانه سپند ممنوع است.

تاثیر پلتفرم‌ها در توسعه پایدار گردشگری

آزیتا تقوایی*

سفرکردن و گردشگری منفعت‌های فردی، اجتماعی، اقتصادی، زیست‌محیطی و حتی سیاستی بسیاری دارد که تحلیل و بررسی همه آنها، از مجال این مقال خارج است. اما اگر از بین این همه، بر سر میزان اهمیت دو عامل توسعه پایدار و امید به زندگی افراد، در رشد و پیشرفت یک جامعه مدنی مناقشه‌ای نداشته باشیم، می‌توانیم به نقش سفر و گردشگری در تقویت هر دو عامل بپردازیم.

سفر، امید به زندگی و توسعه پایدار

۱. حفاظت از محیط زیست
۲. توسعه اقتصادی محلی
۳. ترویج فرهنگ و حفظ میراث
۴. افزایش آگاهی زیست‌محیطی
۵. کاهش فقر
۶. استفاده بهینه از منابع
۷. تقویت همکاری‌های بین‌المللی
۸. بهبود زیرساخت‌ها

همچنین سفر و گردشگری می‌توانند نقش مهمی در افزایش امید به زندگی و بهبود کیفیت زندگی افراد ایفا کنند. این ارتباط از چندین جنبه روانی، جسمی و اجتماعی قابل بررسی است:

۱. کاهش استرس و بهبود سلامت روان: تغییر محیط و تجربه مکان‌های جدید باعث کاهش تنش‌های روانی و ایجاد حس آرامش می‌شود. این تجربه‌ها می‌توانند از اضطراب و افسردگی جلوگیری کرده و به بهبود سلامت روان کمک کنند.

۲. بهبود سلامت جسمانی: بسیاری از انواع گردشگری، ازجمله طبیعت‌گردی، پیاده‌روی، کوهنوردی و سایر فعالیت‌های فیزیکی، باعث افزایش تحرک و فعالیت جسمانی افراد می‌شود که مستقیما بر افزایش طول عمر تاثیر دارد.

۳. افزایش روابط اجتماعی: سفر و گردشگری فرصتی برای برقراری ارتباط با افراد جدید و تبادل فرهنگی فراهم می‌کند. این روابط اجتماعی جدید می‌توانند به تقویت شبکه‌های اجتماعی و احساسی افراد کمک کنند. تحقیقات نشان داده است که داشتن روابط اجتماعی قوی و حمایت اجتماعی می‌تواند به طولانی‌ترشدن عمر و افزایش کیفیت زندگی منجر شود.

۴. ترویج سبک زندگی سالم: سفر به مناطق طبیعی و زیبای جهان، ازجمله سواحل، جنگل‌ها و مناطق کوهستانی، باعث تشویق افراد به مراقبت از خود و انتخاب سبک زندگی سالم‌تر می‌شود. محیط‌های طبیعی و بوم‌گردی‌ها می‌توانند الهام‌بخش برای انتخاب‌های سالم‌تر در زندگی روزمره مانند تغذیه بهتر و ورزش منظم باشند.

۵. افزایش حس معنا و هدف در زندگی: گردشگری می‌تواند به افراد فرصتی برای جست‌وجوی معنا و هدف بیشتر در زندگی بدهد. تجربه فرهنگ‌های جدید، مشاهده چشم‌اندازهای طبیعی زیبا و آشنایی با شیوه‌های مختلف زندگی می‌تواند افراد را با احساس رضایت و ارتباط عمیق‌تری با جهان پیرامونشان مواجه کند. این حس معنا و هدف می‌تواند امید به زندگی و انگیزه زندگی را افزایش دهد.

۶. تقویت انعطاف‌پذیری روانی: سفر به مناطق و شرایط جدید و متفاوت باعث می‌شود افراد با چالش‌ها و تجربه‌های جدیدی روبه‌رو شوند. این چالش‌ها می‌توانند به تقویت انعطاف‌پذیری روانی (resilience) کمک کنند که افراد را در برابر مشکلات و ناملایمات زندگی مقاوم‌تر می‌کند. افرادی که انعطاف‌پذیری بیشتری دارند، معمولا در طولانی‌مدت سلامت روان بهتری دارند.

۷. افزایش خوش‌بینی و نگرش مثبت: افرادی که به‌طور منظم سفر می‌کنند، اغلب نگرش مثبتی به زندگی دارند. تجربیات مثبت و خاطرات خوب از سفرها می‌توانند حس خوش‌بینی و رضایت از زندگی را تقویت کنند که این احساسات با افزایش امید به زندگی و بهبود کیفیت زندگی مرتبط هستند.

در مجموع، سفر و گردشگری نه‌تنها به بهبود سلامت جسمی و روانی کمک می‌کنند، بلکه باعث افزایش خوش‌بینی، تقویت روابط اجتماعی و ترویج سبک زندگی سالم می‌شوند که همه این عوامل نقش مهمی در افزایش امید به زندگی دارند.

بسیار سفر باید تا پخته شود خامی

پاندمی کرونا نیز تاثیر قابل توجهی بر کاهش نرخ سفرها در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ داشت. اما پس از کاهش محدودیت‌های کرونایی، به دلایل متعددی ازجمله سرکوب تقاضا (تقاضای انباشته‌شده)، کاهش محدودیت‌های بهداشتی، بازیابی صنعت گردشگری، تغییر الگوی زندگی و کار از راه دور، نیاز به تفریح و استراحت و افزایش سفرهای داخلی به دلیل محدودیت‌های سفرهای بین‌المللی یا هزینه‌های بالای آن شاهد افزایش دوباره سفرها بوده‌ایم. این عوامل به‌طور کلی باعث بازگشت و حتی افزایش سفرها پس از پایان دوران سخت کرونا شده است.

اما در حالت کلی افزایش آمار سفر و گردشگری به عوامل متعددی بستگی دارد که هر یک به نوبه خود موجب رشد این صنعت شده‌اند. برخی از مهم‌ترین دلایل این افزایش عبارت‌اند از:

۱. بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل، ۲. رشد پلتفرم‌های آنلاین رزرو و گردشگری، ۳. افزایش درآمد و رشد طبقه متوسط، ۴. تغییر سبک زندگی، ۵. تبلیغات و رسانه‌ها، ۶. افزایش آگاهی از بهداشت و ایمنی و ۷. رشد بوم‌گردی و اهمیت گردشگری پایدار.

این عوامل در کنار هم باعث افزایش قابل توجه آمار سفر و گردشگری در سطح جهان شده‌اند. اما انتشار گزارش سال ۱۴۰۲ پلتفرم جاباما به عنوان یک پلتفرم رزرو آنلاین جا، ما را بر آن داشت با تمرکز بیشتر، به نقش و اهمیتی که اقامتگاه‌های گردشگری و بوم‌گردی و نیز پلتفرم‌های رزرو آنلاین آنها در کمیت و کیفیت سفرها دارند از جنبه‌های مختلف بپردازیم.

نقش اقامتگاه‌های گردشگری در تسهیل و رشد سفرها

وجود اقامتگاه‌های متنوع و مناسب می‌تواند به ارتقای تجربه گردشگری، افزایش تعداد گردشگران و بهبود کیفیت سفرها کمک کند. در واقع اقامتگاه‌ها نقشی کلیدی در رشد گردشگری و تسهیل سفر دارند. اقامتگاه‌های متنوع از هتل‌ها و مهمان‌سراها گرفته تا خانه‌های بومی و بوم‌گردی‌ها، به مسافران این امکان را می‌دهند که تجربیات متفاوتی را تجربه کنند و این موضوع می‌تواند به جذب گردشگران بیشتر کمک کند. از طرف دیگر با وجود انواع اقامتگاه‌ها در مناطق مختلف، مسافران می‌توانند به راحتی به مقاصد گردشگری دسترسی پیدا کنند و گزینه‌های بیشتری برای اقامت داشته باشند.

شکل ۱ - تعداد میزبانان فعال بر اساس استان

اقامتگاه‌های گردشگری و نقش آنها در ایجاد اشتغال و توسعه پایدار

اقامتگاه‌های قانونی، به‌ویژه در زمینه‌های خاص مانند گردشگری یا خدمات، می‌توانند تاثیر قابل توجهی بر ایجاد اشتغال داشته باشند. ازجمله این تاثیرات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. تقویت زیرساخت‌ها: توسعه اقامتگاه‌ها معمولا با بهبود زیرساخت‌های محلی همراه است، ازجمله حمل‌ونقل، خدمات بهداشتی و امکانات رفاهی که همه اینها به تسهیل سفر کمک می‌کند.

۲. ایجاد فرصت‌های شغلی: ساخت و راه‌اندازی اقامتگاه‌ها به ایجاد شغل‌های محلی کمک می‌کند و به رونق اقتصاد محلی می‌انجامد.

۳. پایداری و توسعه پایدار: اقامتگاه‌های بوم‌گردی و اکوتوریستی می‌توانند به حفظ محیط زیست و توسعه پایدار کمک کنند و گردشگری را به شیوه‌ای مسئولانه‌تر مدیریت کنند.

۴. توسعه صنایع وابسته: اقامتگاه‌ها می‌توانند به توسعه صنایع وابسته مانند رستوران‌ها، فروشگاه‌ها و خدمات تفریحی کمک کنند که به نوبه خود موجب افزایش اشتغال در این بخش‌ها می‌شود.

۵. تقویت اقتصاد محلی: با جذب گردشگران و میهمانان، اقامتگاه‌ها می‌توانند باعث افزایش درآمد در مناطق محلی شوند و به این ترتیب به رشد اقتصادی و اشتغال‌زایی کمک کنند.

۶. ایجاد مشاغل مستقیم و غیرمستقیم: مشاغل مستقیم شامل استخدام کارکنان برای کار در خود اقامتگاه‌ها هستند، در حالی که مشاغل غیرمستقیم می‌توانند شامل فرصت‌های شغلی در صنایع مرتبط باشند.

نقش خود اقامتگاه‌های گردشگری و بوم‌گردی در رشد کمّی و کیفی سفرها و نیز اثر آنها در رشد و توسعه اقتصاد محلی و ملی انکارناپذیر است، اما اینکه مسافران از چه طریقی در جریان وجود و امکان بهره‌مندی از این اقامتگاه‌ها قرار می‌گیرند و تا چه حد روش‌های دسترسی مسافران به این اقامتگاه‌ها در کمیت و کیفیت سفرهایشان نقش دارد، نکات درخور توجهی هستند که در ادامه به آنها خواهیم پرداخت.

آنلاین رزرو کنم یا آفلاین؟

رزرو آنلاین یا رزرو به صورت آفلاین اقامتگاه‌های گردشگری هرکدام مزایا و معایب خود را دارند که در نهایت، انتخاب بین این دو روش به نیازها و اولویت‌ها و البته سبک زندگی شما بستگی دارد. دسترسی سریع و آسان به اطلاعات و قیمت‌ها، مقایسه راحت قیمت‌ها، امکانات و نظرات مشتریان مختلف، بهره‌مندی از تخفیف‌ها و پیشنهادهای ویژه و امکان پرداخت آنلاین و آسان با کارت‌های اعتباری، ازجمله مزایای رزرو آنلاین اقامتگاه‌ها هستند. اما گاهی به دلیل کمبود تجربه شخصی نمی‌توانید به‌طور مستقیم کیفیت و وضعیت اقامتگاه را بررسی کنید یا نگران احتمال بروز مشکلات امنیتی مانند کلاهبرداری هستید یا اینکه ممکن است نتوانید به‌راحتی با صاحب اقامتگاه در تماس باشید یا از خدمات خاصی بهره‌مند شوید. اینها نیز مواردی هستند که گاهی ممکن است مانع از رزرو آنلاین اقامتگاه‌های گردشگری از سوی مسافران و گردشگران شود و آنها را به سمت رزرو آفلاین سوق دهد. درست است که در رزرو آفلاین امکان بررسی و تأیید حضوری وضعیت اقامتگاه‌ها وجود دارد و اینکه می‌توانید به‌راحتی با مدیریت این مراکز در تماس باشید و درخواست‌های خاص خود را مطرح کنید، اما روش آفلاین به دلایل متعددی ازجمله زمان‌بر بودن، محدودیت در مقایسه قیمت‌ها و امکانات و نیز بهره‌مندنشدن از تخفیف‌ها و پیشنهادهای ویژه چندان مورد استفاده و علاقه مخاطبان رزرو اقامتگاه‌های گردشگری نیست.

اهمیت امنیت سفر

پلتفرم جاباما به‌عنوان یکی از سایت‌های مطرح رزرو اقامتگاه‌ها و بوم‌گردی شرایطی را برای مسافران و کاربران خود فراهم آورده است که تا حدود زیادی منجر به ایجاد امنیت و امکان برخورداری از میزان مقبولی از سطح استانداردهای امنیتی اقامتگاه‌ها فراهم شود. با بررسی گزارش ۱۴۰۲ جاباما می‌توان به این موارد که همگی در کنار هم امکان یک تجربه موفق، امن و خوشایند کاربری را برای مخاطبان این پلتفرم فراهم می‌آورد، اشاره کرد:

۱. تنوع اقامتگاه‌ها: جاباما مجموعه‌ای گسترده از اقامتگاه‌ها از هتل‌های لوکس تا اقامتگاه‌های بوم‌گردی و ویلاها را ارائه می‌دهد. این تنوع انتخاب به کاربران امکان می‌دهد که بر اساس نیاز و بودجه خود گزینه‌های متعددی را بررسی کنند.

۲. پوشش گسترده جغرافیایی: جاباما اقامتگاه‌هایی در سراسر ایران را پوشش می‌دهد و این امکان را برای کاربران فراهم می‌کند که در هر نقطه از کشور محل اقامت مناسب خود را پیدا کنند.

۳. رابط کاربری ساده و کاربردی: طراحی سایت و اپلیکیشن جاباما به‌گونه‌ای است که کاربران به‌راحتی می‌توانند محل اقامت مدنظر خود را جست‌وجو و رزرو کنند. دسته‌بندی‌ها و فیلترهای متعدد باعث تسهیل فرایند انتخاب می‌شود.

۴. امکان مشاهده نظرات کاربران: کاربران می‌توانند نظرات و امتیازهای دیگران را درباره اقامتگاه‌ها مشاهده کنند و بر اساس تجربیات واقعی دیگران تصمیم‌گیری کنند.

۵. پشتیبانی ۲۴ ساعته: جاباما خدمات پشتیبانی مشتریان را به صورت ۲۴ ساعته ارائه می‌دهد و به حل مشکلات کاربران در هر زمان کمک می‌کند.

۶. تخفیف‌ها و پیشنهادهای ویژه: جاباما به‌طور منظم تخفیف‌ها و پیشنهادهای ویژه‌ای را برای اقامتگاه‌های مختلف ارائه می‌دهد که باعث می‌شود کاربران بتوانند با هزینه کمتری محل اقامت خود را رزرو کنند.

۷. امکان کنسلی و استرداد وجه: این پلتفرم سیاست‌های مشخصی برای کنسلی رزرو و بازگرداندن هزینه دارد که این امر موجب آسودگی خاطر بیشتر کاربران می‌شود.

پلتفرم‌های رزرو اقامتگاه‌های گردشگری، فریادرس محیط زیست

در بخش پایانی گزارش‌های فصلی کسب‌وکارها، معمولا سرفصلی با عنوان مسئولیت اجتماعی وجود دارد که ذیل آن تمام فعالیت‌هایی که آن کسب‌وکار در راستای محقق‌کردن مسئولیت‌های اجتماعی خود انجام می‌دهد، شرح داده می‌شود. پلتفرم‌های رزرو آنلاین اقامتگاه‌ها نیز به‌عنوان بازیگران مهم صنعت گردشگری، مسئولیت‌های اجتماعی متعددی دارند که به بهبود جامعه، حفاظت از محیط زیست و ارتقای تجربه سفر پایدار کمک می‌کنند. در گزارش ۱۴۰۲ جاباما نیز مسئولیت‌های اجتماعی که این کسب‌وکار به‌عنوان پلتفرم آنلاین رزرو اقامتگاه انجام می‌دهد، ارائه شده که مهم‌ترین آنها همراهی با میهمانان سفرهای درمانی است که بدون شک مسئولیت درخشان و قابل تقدیری تلقی می‌شود. اما جای یک مسئولیت انسانی و اجتماعی ویژه در این میان خالی است و آن‌هم ترویج فرهنگ نگهداری از محیط زیست است.

پلتفرم‌های رزرو آنلاین اقامتگاه‌ها و سفرها می‌توانند نقش مهمی در آموزش و ترویج فرهنگ نگهداری از محیط زیست به کاربران خود داشته باشند. در ادامه چندین راهکار برای این موضوع مطرح شده است:

۱. اطلاع‌رسانی درباره اقامتگاه‌های سازگار با محیط زیست: در پروفایل اقامتگاه‌ها می‌توان اطلاعاتی درباره اقدامات محیط‌زیستی آنها ارائه داد. برای مثال، اقامتگاه‌هایی که از منابع انرژی تجدیدپذیر استفاده می‌کنند، مصرف آب و انرژی را بهینه می‌کنند یا در مدیریت پسماند مشارکت دارند، معرفی شوند. این کار کاربران را تشویق به انتخاب اقامتگاه‌های سبزتر می‌کند.

۲. آموزش مستقیم در مراحل رزرو: هنگام رزرو اقامتگاه، می‌توان پیام‌ها یا نکات آموزشی کوتاهی درباره رفتارهای پایدار در سفر مانند کاهش مصرف پلاستیک، صرفه‌جویی در مصرف آب و برق و احترام به محیط طبیعی و حیات وحش ارائه داد.

۳. برنامه‌های پاداش برای کاربران محیط زیستی: می‌توان طرح‌هایی را در پلتفرم‌های آنلاین رزرو جا ارائه داد که کاربران را تشویق به رفتارهای سازگار با محیط زیست کند. مثلا افرادی که اقامتگاه‌های پایدار را رزرو می‌کنند یا سفرهای کم‌کربن انجام می‌دهند، امتیاز یا تخفیف ویژه دریافت کنند.

۴. برگزاری کمپین‌های محیط زیستی: پلتفرم‌های رزرو آنلاین جا می‌توانند با همکاری سازمان‌های محیط‌زیستی، کمپین‌های آگاهی‌بخش درباره اهمیت حفظ طبیعت و جلوگیری از آلودگی برگزار کنند. این کمپین‌ها می‌توانند در قالب پست‌های وبلاگی، ایمیل‌های تبلیغاتی یا پیامک‌های اطلاع‌رسانی باشند.

۵. ارائه محتوای آموزشی در شبکه‌های اجتماعی: این پلتفرم‌ها می‌توانند از بسترهای خود در شبکه‌های اجتماعی برای انتشار محتوای آموزشی و آگاهی‌بخش درباره محیط زیست استفاده کنند. برای مثال، پست‌هایی با موضوعاتی مانند سفرهای مسئولانه، حفاظت از منابع طبیعی و گردشگری پایدار می‌توانند به کاربران ارائه شوند.

۶. همکاری با نهادهای محیط زیستی: این پلتفرم‌ها می‌توانند با سازمان‌ها و انجمن‌های محیط‌زیستی همکاری کنند تا در پروژه‌ها یا برنامه‌های مرتبط با حفاظت از محیط زیست شرکت کنند و این همکاری‌ها را به کاربران خود معرفی کنند.

این اقدامات نه‌تنها به آگاهی کاربران کمک می‌کند، بلکه نقش پلتفرم‌هایی مثل جاباما را به‌عنوان یک شرکت مسئولیت‌پذیر در زمینه محیط زیست تقویت خواهد کرد.

نکات تأمل‌برانگیز گزارش ۱۴۰۲ جاباما

گزارش سال ۱۴۰۲ جاباما نشان‌دهنده موفقیت‌های چشمگیر این پلتفرم در بخش‌های مختلفی است، اما نکات تأمل‌برانگیز و چالش‌های مهمی نیز در این مسیر وجود دارد که باید به آنها توجه کرد. ازجمله این چالش‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. دسترسی‌نداشتن برخی از مردم به سفر: یکی از چالش‌های مهم که در گزارش جاباما به آن اشاره شده، نبود توان مالی حدود ۴۰ درصد از ایرانیان برای سفر است. این مسئله باعث می‌شود که بازار گردشگری پتانسیل کامل خود را نشان ندهد و رشد صنعت سفر و گردشگری محدود شود.

۲. تمرکز جغرافیایی کاربران و اقامتگاه‌ها: درحالی‌که جاباما موفق شده است در بسیاری از شهرهای ایران فعالیت کند، اما بیشتر تمرکز اقامتگاه‌ها و کاربران به مناطق خاصی مانند شمال ایران (گیلان و مازندران) و تهران محدود شده است. این تمرکز جغرافیایی نشان‌دهنده نیاز به توسعه اقامتگاه‌ها و زیرساخت‌های گردشگری در دیگر مناطق است (شکل ۱).

۳. چالش‌های زیرساختی در مناطق کمتر توسعه‌یافته: با وجود افزایش تعداد اقامتگاه‌ها در شهرهای مختلف، چالش‌های زیرساختی مانند دسترسی به اینترنت و امکانات رفاهی در برخی مناطق هنوز وجود دارد. این مسئله به‌ویژه در مناطق دورافتاده یا کمتر توسعه‌یافته بر تجربه گردشگران تاثیر منفی می‌گذارد و مانع از توسعه گردشگری در این مناطق می‌شود.

این چالش‌ها نشان می‌دهند که هرچند پلتفرم‌های آنلاین رزرو اقامتگاه‌ها و بوم‌گردی‌ها در بسیاری از زمینه‌ها موفقیت داشته‌اند، اما هنوز نیاز به برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری بیشتری در زمینه بهبود زیرساخت‌ها و افزایش دسترسی به خدمات برای همه اقشار جامعه وجود دارد.

*پژوهشگر آینده‌پژوهی و مشاور توسعه کسب و کارهای استارتاپی

ساز و سفر

پرواز از پاگودا (بخش۲)

یکم مارس ۲۰۲۴، یعنی حدود سه ماه پس از تجربه ویپاسانا در نپال، اتفاقی در شهر پونای هند برایم افتاد که من را به ویپاسانا وصل کرد و از برخی ابهامات پرده برداشت. الحق که هند سرزمین عجیبیه و هر عجبش پیش‌نیاز یه درس جدید.

صبح زود. سه ساعت زودتر از حد معمول رسیدم به دانشگاه پونا. با دوستان دانشجوی ایرانی‌ام قرار داشتم. رفتم سمت اینترنشنال‌سنتر دانشگاه پونا. اتوبوس خیلی سریع از گوا به پونا شبونه اومد و ساعت شش صبح رسیده بودم و دوستانم قرار بود ساعت ۹ برسن، بنابراین روی یه سکو نشستم و به صدای پرنده‌های صبحگاهی گوش دادم که تنوع فراوانی هم داشتن و گذر زمان را مطلوب می‌کردن. روبه‌روم ماه بود و ترکیب جالبش با شاخه‌های بی‌برگ یه درخت قدیمی و نیمه‌خشک؛ ترکیب زیبایی که ارزش لحظه رو دوبرابر می‌کرد.

عابرها، دونده و پیاده از کنارم می‌گذشتن؛ کنجکاو یا بی‌اهمیت. اما یکی‌شون که آروم هم قدم می‌زد، با لباسی سراسر سفید و ته‌ریشی به رنگ لباسش، با موی جوگندمی کم‌پشت و یه لبخند ذاتی، بعد چند قدم سرعت گام‌های آهسته‌اش را آهسته‌تر هم کرد. برگشت و اومد جلو و لبخند ملیحش را کمی نمایان‌تر کرد و من هم با لبخند پاسخش رو دادم. بی‌هیچ کلامی خواستم از جام بلند شم، به رسم ادب و غریزه، که با دستش تأکید کرد بشینم. نشستم و باز به هم نگاه کردیم.

یک دقیقه بعد، اولین کلامش این بود: «tell me about yourself»؛ به من درباره خودت بگو!

باتعجب گفتم: «منتظرم».

گفت: «به من درباره خودت بگو!».

گفتم: «یک مسافر منتظر».

گفت: «بگو، بیشتر بگو!».

گفتم: «از ایالت گوا میام و یکی دو ساعته رسیدم به پونا و منتظر دیدار دوستانم هستم. قرارمون اینجاست ساعت ۹ حدودا. و در حال گوش‌کردن به این صدای زیبای طبیعتم (دانشگاه پونا به طبیعت بکر و زیبایی می‌مونه. چیزی شبیه النگدره گرگان، نزدیک به شهر، اما جنگلی ناب و ساکت).

اینا رو توضیح دادم و گفتم چیز بیشتری واسه گفتن ندارم.

گفت: «اسمت چیه؟».

گفتم: «حامد».

گفت: «معنیش چیه؟».

گفتم: «ستایشگر».

گفت: «چه چیزی رو ستایش می‌کنی؟».

گفتم: «هر آنچه قابل ستایشه. الان این درخت‌ها و این خنکای صبح و صدای پرنده‌ها و ماه و زیبایی موجود رو».

گفتیم و گفتیم. از بالاترین نقطه موجود گفت، ورای همه اجزا و جایگاه خدایی که لایق ستایشه و همه اجزای در حال ستایش اون. از پنج عنصر وجودی گفت و بعد از چهار عنصر فیزیکی به عنصری رسید که در ویپاسانا از اون یاد شده بود بارها: لایه نور.

اونجا با توضیحاتش متوجه شدم که تجاربم در ویپاسانا از چه نوعی بوده. یه تصور صرف نبوده، بلکه یه چیز واقعی ولی فراتر از عادی بوده. یه نشانه برای حضور محض! به تعبیر استاد رهگذر، این لایه نور و احساس‌کردنش رابطه مستقیمی با حضور عمیق داره. توی مراقبه ویپاسانا، هرچقدر اجرای تکنیک‌ها و بودن در «آن» و حضور عمیق‌تر باشه و مدیتیشن و توجه و مشاهده تمام بدن جزءبه‌جزء عالی‌تر باشه، این درک و تجربه هم نمود بیشتری داره. جرقه‌وار با آغاز مدیتیشن شروع می‌شه و یونیفرمی از جنس لایه‌ای مرتعش، بعد از پوست به سمت بیرون احساس میشه که با اولین تلاش برای تصاحب‌کردنش رنگ می‌بازه.

انگار بازی ذهن باشه که بخواد این درک و احساس و مشاهده رو به کنترل خودش دربیاره و عجبا که این دو در تضادی بنیادین هستن و این تضاد از بزرگ‌ترین درس‌های ویپاسانا بود؛ برای شخص من حداقل.

از این مقوله چیزی بیشتر گفتن جایز نیست؛ چراکه به احترام خواننده‌ای که می‌خواد ویپاسانا رو تجربه کنه، تجارب خیلی شخصی رو فاکتور می‌گیرم.

پس از این آشنایی باکیفیت، گفت با من بیا. راهی شدیم. رسیدیم به یک گست‌هاوس (خوابگاه دانشجویی) داخل دانشگاه. به هندیِ به مسئول اونجا گفت یکی دو ساعتی اتاقی در اختیار این مرد قرار بده که استراحتی بکنه و دوشی بگیره.

گمونم از استادان دانشگاه پونا بود و این لطف رو در حق من کرد و همه‌چیز به روانی آب پیش رفت.

بعد ایمیلم رو گرفت و عکسی به یادگار گرفتیم و رفت. همین؛ رفت.